

AGRÁRMINISZTERIUM

TÁJÉKOZTATÓ FÓRUMOK A MAGÁN ERDŐGAZDÁLKODÁS SZERVEZŐDÉSEINEK ÉS SZAKIRÁNYÍTÁSÁNAK ÚJ JOGSZABÁLYI KERETEIRŐL

A fórum 15.00 órakor kezdődik.

Kérjük, hogy a csatlakozás után a kameráját és a mikrofonját a kezelőpanelen kapcsolja ki, és azokat a fórum ideje alatt csak akkor kapcsolja be, ha szót kért és kapott.

Javasoljuk viszont, hogy a rendezvény keretében bátran kérjenek szót, hiszen azt az Önök tájékoztatására szerveztük!

Köszönjük!

AGRÁRMINISZTERIUM

A MAGÁN ERDŐGAZDÁLKODÁS SZERVEZŐDÉSEINEK ÉS SZAKIRÁNYÍTÁSÁNAK ÚJ JOGSZABÁLYI KERETEI

6. rész

Erdőbirtokossági társulat

Készítette:

Szalai Károly erdészeti vezető szakértő

Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

RÖVID TÖRTÉNELMI ÁTTEKINTÉS

A feudális időkben az erdő közös birtoklása, használata általános volt.

Főbb formái:

- falusi földközösségek,
- nemesi közbirtokosságok,
- úrbéri vagyon, vagyoni jogok (pl. faízási jog), 1948-tól úrbéres erdők.

A XIX. század második felében az egységes szerveződési forma:

KÖZBIRTOKOSSÁGOK

Közbirtokosságok:

Cél: az elaprózódott birtokviszonyok mellett is rendezett, gazdaságos, „fenntartható” erdőhasználat folyjék.

Egységes, teljes szervezeti szabályozás a századforduló környékéig nem volt (helyi szokásjog, alapszabály, erdőbíró, stb.)

Főbb szabályozási mérföldkövek:

- 1867: az erdőkben folyó tevékenységek hatósági felügyelete
- 1898: a közbirtokossági erdők állami kezelésbe vétele
- 1935: erdőbirtokossági társulati forma
- 1950-60: TSZ-esítéssel párhuzamosan az erdőbirtokossági társulatok nagyrészt megszűnnek.

Az erdőbirtokossági társulatról szóló 1994. évi XLIX. törvény

„2. § (1) A társulat az erdő művelési ágban nyilvántartott egy vagy több földrészlet tulajdonosai (a továbbiakban: tulajdonos) által az erdőgazdálkodási tevékenységgel összefüggő, valamint az ahhoz kapcsolódó feladatok ellátására létrehozott, a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti gazdálkodó szervezet. A társulat jogi személy.”

Speciális gazdasági társaság, annak előnyeivel és hátrányaival

„1. § Ez a törvény szabályozza az erdőbirtokossági társulat (a továbbiakban: társulat) alapítását, szervezetét, működését, a társulat és tagjai jogait, kötelezettségeit, felelősségét, a társulat gazdálkodását, szervezeti változásainak formáit, továbbá törvényességi felügyeletének rendjét.”

Általános háttérszabályozás: a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény

Főbb specialitások címszavakban:

- alakuló közgyűlés - alapító okirat vagy szerződés névjegyzékkel és földrészlet jegyzékkel - 2/3-os döntés, kisebbségre is kiterjed - cégbírószági bejegyzés
- társulati érdekelttség: a társulati vagyonból való részesedés aránya, egyben szavazati jog és használati illetőség, a tulajdonjoghoz kapcsolódik, azzal együtt forgalomképes (tagok elővásárlási joga!)
- a társulatok 2001-ig földtulajdont is szerezhettek
- szomszédos vagy önálló gazdálkodásra alkalmatlan ingatlanok becsatlakozási lehetősége (felvételi kényszere)

ERDÉSZETPOLITIKAI MEGFONTOLÁSOK

A nagyobb erdőtestek közös birtoklására, illetve használatára a feudális időktől 1960-ig tehát önkéntesen, szokásjogból vagy kényszerből került sor.

A használat sok esetben a helybéliek ténylegesen fennálló faigényének a kielégítését jelentette, és a haszonvételeket a tulajdonosok jellemzően maguk gyakorolták.

ERDÉSZETPOLITIKAI MEGFONTOLÁSOK

Az 1990-es évek elején az erdők privatizációjára reális és kikövezett jövőkép nélkül, földrészletenkénti tranzakciókkal, és jellemzően osztatlan közös tulajdon kialakulásával került sor. Az új tulajdonosok nagy része továbbá már nem kötődött olyan szorosan az erdőhöz, illetve annak használatához, mint korábban.

Megkockáztatható az a kijelentés, hogy ezzel kedvezőtlenebb birtokviszonyok alakultak ki, mint 1945. előtt volt.

ERDÉSZETPOLITIKAI MEGFONTOLÁSOK

Az erdészeti hatóság egy ideig - több szomszédos ingatlan tulajdonosi közösségeinek társult erdőgazdálkodásra kötelezésével - igyekezett kikényszeríteni legalább a **gazdálkodási szintű integrációt**, de ennek a jogszabályi megalapozottsága nem volt elég határozott, így a kezdeményezés elég hamar visszaszorult.

Az erdőbirtokossági társulatról szóló törvény - jelentős, hiánypótló jogszabályként - ebben a kezdeti időszakban készült.

A törvénynek köszönhetően végre megkezdődhetett a magán erdőgazdálkodás!

Az is megállapítható ugyanakkor, hogy a törvény - összhangban az erdészeti hatóság említett törekvéseivel - elsősorban a jelentős számú ingatlanon, **egész erdőtümbökben folytatott társult erdőgazdálkodáshoz tudta, és tudja biztosítani a gazdálkodói szervezeti kereteket.**

ERDÉSZETPOLITIKAI MEGFONTOLÁSOK

A jogalkotó hasonló erdőbirtokosságok kialakulását feltételezte tehát, mint amelyek korábban is működtek, annyi különbséggel, hogy az állami kezelést nem írta elő.

Viszont a tulajdonosi közösségek ilyen széles körű társulására **sem a motiváció, sem a szokásjog, sem pedig a kényszer nem volt meg.** Az, hogy ennek ellenére viszonylag sok erdőbirtokossági társulat alakult, főleg a szabályozási hiánynak, valamint a társulatokat preferáló kommunikációnak, hatósági szervezőerőnek és támogatásnak köszönhető.

A folyamat azonban az egyszerűbb megalakulást és működést biztosító újabb használati jogcímek kialakulásával párhuzamosan elég hamar megállt, sőt **sok társulat azóta formálisan is megszűnt, vagy gyakorlatilag nem működik.**

A jogtechnikai szempontokból is elavult erdőbirtokossági társulati törvény megújítása elengedhetetlen!

Ennek kapcsán az elsődleges kérdések, hogy a jelen feltételek (pl. osztatlan közös tulajdon felszámolása, új erdőhasználati jogcímek) mellett várható-e érdemi érdeklődés a társulati forma iránt, és ha igen, akkor kik részéről, milyen területi léptékekben, és milyen feltételekkel?

Illetve megfogalmazódik-e olyan erdőszetpolitikai szempont, ami az erdőbirtokossági társulatok előtérbe helyezését eredményezheti az állam részéről?

Tulajdonosi döntési térkép

Társulási,
együttműködési
hajlandóság

társulási
hajlandóság
más erdők
tulajdonosaival

földrészszeletintű
együttműködési
hajlandóság

alacsony

Az állam kíván-e bármilyen
társulást ösztönözni vagy előírni?

Integráció

Ebt. több hrsz-en
"közös
kasszával"

Ebt. több hrsz-en
"elkülönült
kasszával"

Pjt.
Ebt. egy hrsz-en

A tulajdonosok
preferenciái milyen
arányban esnek ide?

Erdőkezelés

Haszonbérlet típusú
használatátadás

Önálló
tulajdonosi
használat

alacsony

közepes

magas

Színek jelentése: Tulajdonosi használat
Használat átadása

Az erdőgazdálkodás
folyamatában való
részvételi és döntési
igény

AGRÁRMINISZTERIUM

Köszönöm a figyelmet!